

Digitalt Dannet - 7 opmærksomhedspunkter om børn og unges digitale liv fra børne- og ungdomsborgmesteren, Ungerådet KBH og Københavns Fælles Elevråd

1. Hvornår er skærmen nødvendig?

Eleverne bruger meget tid på skærm, både med digitale læremidler og deres egne skærme. Derfor skal elever og de voksne omkring dem være bevidste om, hvilke konsekvenser den samlede skærmtid kan have ift. fysisk aktivitet, indlæring, socialt samvær og generelt velbefindende. I undervisningen skal skærmene bruges, når det styrker indlæringen, og de skal slukkes, når det ikke gør. Og skolerne skal være bevidste om deres bidrag til elevernes samlede liv på skærm.

2. Tryk på nettet - Beskyttelse af personlig integritet

Eleverne skal tidligt rustes til at kunne begå sig sikkert på nettet. De skal lære, hvordan man værner om sine personlige oplysninger så som adgangskoder, udlån af devices, private/intime oplysninger og billeder, som ved at lande i de forkerte hænder kan blive kompromitterende for eleven selv. Skolen er en god og tryk ramme for at lære at navigere sikkert på nettet.

3. Viden og hjælp i tilfælde af krænkelser

Mange børn og unge har i en eller anden grad oplevet grænseoverskridende adfærd på nettet, men de færreste søger hjælp til at tackle situationerne. Det skal der laves om på, og der er brug for en åben dialog om digitale krænkelser. Elever skal i højere grad kunne forstå, hvad der sker, når man anmelder online krænkelser og forstå den efterfølgende proces. Skolen kan være med til at klæde eleverne på så de ved, hvem de skal tage fat i, hvis de oplever krænkelser på nettet, uanset om det sker i eller uden for skolen.

4. Gode digitale vaner grundlægges også i skolen

Skolens ledelse, lærere, bestyrelse og elever er alle sammen afgørende aktører, når der skal grundlægges gode digitale vaner. Vanerne opstår både i den daglige brug af digitale medier og ved at være tydelig om, hvad der er god og dårlig digital adfærd. Det kan derfor være en god ide at have retningslinjer for gode digitale vaner og adfærd på skolen. Det kan samtidig gøre det lettere for eleverne at se, hvordan de får hjælp, hvis de oplever udfordringer i de digitale sociale fællesskaber eller føler sig krænket digitalt, og hvordan skolens digitale beredskab er.

5. God digital adfærd - også efter skoletid

Forælderrollen er vigtig i den digitale dannelse, og forældrene har et ansvar for børnenes digitale gøremål og laden. Forældremøder er et oplagt forum for dialog om, hvordan man i klassen får skabt fælles fodslag om emner som skærmtid, adfærd på nettet, gode vaner og adgang til hjælp på tværs af skole og hjem. Dialogen om elevernes digitale dannelse mellem skolen og hjemmet hører naturligt til sammen med dialogen om elevernes dannelse i øvrigt.

6. Kend dine digitale fodspor og nettets algoritmer

Det er vigtigt at forstå algoritmestyring på sociale medier, deling af data, effekten af cookies, når man som elev skal færdes trygt på nettet. Når eleverne bruger nettet i faglig sammenhæng, skabes der en god ramme for at lære om, hvilke konsekvenser det har, når man efterlader sig digitale fodspor. Den viden skal de både bruge i deres digitale skoleliv og i fritiden som digitalt dannede borgere.

7. Digitale normer og kildekritik

Livet på sociale medier er fuld af muligheder, og det kan være svært at skelne mellem, hvad der er virkeligt, og hvad der er pakket ind i filtre. Som barn og ung skal man kunne bruge og forstå det digitale univers og være rustet til at møde det med sund fornuft og kritisk sans. Det kan ske i undervisningen, i samtaler i klassen eller i fritiden, så børn og unge taler sammen om fx kildekritik, perfektionskultur, influencere og hvordan man holder den gode tone på de sociale medier.